

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

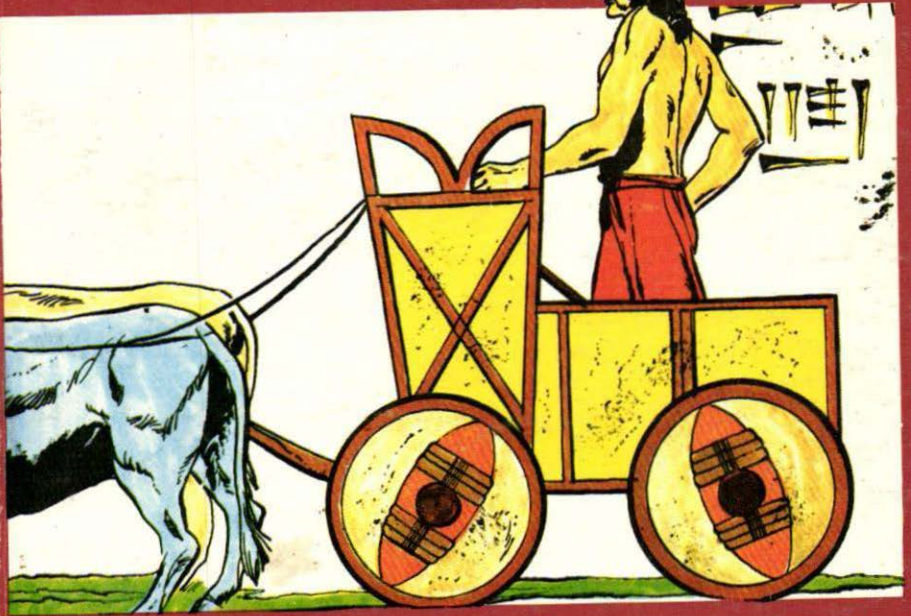
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPESİ

ANTİK ÇAĞDA ASYA
Sümerler

KARACAN

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

KARACAN RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

Copyright: Daniel Mallo-Editorial Palsa S.A., Mexico
Türkiye'de Yayın Hakkı: KARACAN YAYINLARI/ONK

Karacan Yayınları A.Ş. adına sahibi: **ALİ KARACAN**
Sorumlu Genel Yayın Yönetmeni: **ALİ SAYDAM**
Malı Koordinatör: **ÖZHAN KÜÇÜKTÖPUZLU**
Teknik Koordinatör: **OĞUZ DEMİRCİOĞLU**

Yazı İşleri Müdürü: **ERCAN ALTAZLI**
Yazı İşleri Yardımcısı: **DENİZ DAĞDELEN**
Danışma Kurulu: **Prof. Dr. TAHSİN YAZICI, Doç. Dr. Ali İHSAN GENCER, Doç. Dr. MEHMET ÖZSALT, Doç. Dr. İSMET MİROĞLU, PAUL MANDRİNİ, ALBERTO CABADO, EUGENIO ZOPPI.**

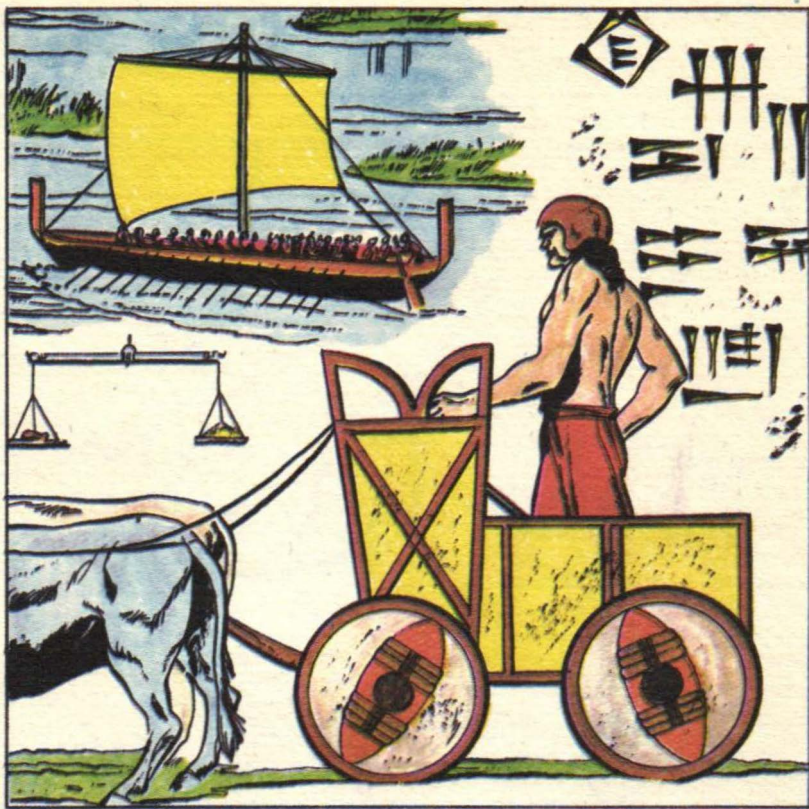
Teknik Yönetmen: **ERTAN GÖKEMRE**
Teknik Müdür: **NURETTİN ÖZAKSEL**
Teknik Müdür Yardımcısı: **M. SABİT UÇUK**
İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: **ESER NOYAN**
Satış Müdürü: **ALİ ALPASLAN**

**Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın
3.4.1984 tarih ve 2152 sayılı karar ile
özellikle ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrencileri ile
ortaokul öğrencilerine tavsiye edilmiştir.**

Renk Ayrımı: **ÇALI GRAFİK**
Baskı: **HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL**
Kapak Baskısı: **NADİR BASIMEVİ**

Adres: **KARACAN YAYINLARI, Basın Sarayı, Cağaloğlu/İstanbul**
Tel. 527 00 34 - 526 69 00 Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Fiyatı: **200 TL / Kıbrıs'ta: 250 TL**

SÜMERLER

SÜMERLER

YUNANCA ASILLI
BİR KELİME OLAN **MEZO-
POTAMYA**'NIN MANASI,
"İKİ NEHİR ARASI" OLUP TARİH-
TE BU AD, **BASRA KÖRFEZİNE**
DÖKÜLEN DİCLE VE FIRAT
NEHİRLERİNİN ARASINDAKİ
BÖLGEYE VERİLMİŞTİR... ADI GEÇEN
BÖLGE, BUGÜN **IRAK**'IN SINIRLARI
İÇİNDE KALMAKTADIR...

GÜNÜMÜZDEN 9000 YIL ÖNCE
MEZOPOTAMYA'NIN BİRKÇ
KİLOMETRE UZAGINDA YER ALAN
ZAGROS DAĞLARININ BOL YAĞIŞ
ALAN ETEKLERİNDE YAŞAYAN İLK
İNSANLAR TARIMLA UĞRAŞIYORLARDI.

ASIRLAR SONRA TEKİ **NİL, HU-
ANG-HO VE İNDUS** KIYILARIN-
DA OLDUĞU GİBİ **DİCLE** VE **Fİ-
RAT** KIYILARI DA YERLEŞİM
BÖLGESİ HALİNE GELDİ...

GÖÇEBE KAVİMLER, YAVAS
YAVAS **MEZOPOTAMYA**'YA
YERLEŞMEYE BAŞLADILAR...
ZAMANLA KÜÇÜK KÜÇÜK KÖY-
LER OLUSTU VE İNSANLAR
YERLEŞİK TOPLUM DÜZENİNE
GEÇTİLER...

ONLAR DA TARIMLA UĞRAŞIYORLAR-
DI.. ANCAK MEZOPOTAMYA'NIN SICAK VE
KURAK İKLİMİ, TARIMA PEK ELVERİŞLİ
DEĞİLDİ...

DOLAYISIYLA SULAMA ÇALIŞMA-
LARINA HIZ VERİLDİ... BU,
KOLLEKTİF.....

...YOĞUN VE PLÂNLİ BİR
ÇALIŞMAYI GEREKTİRİ-

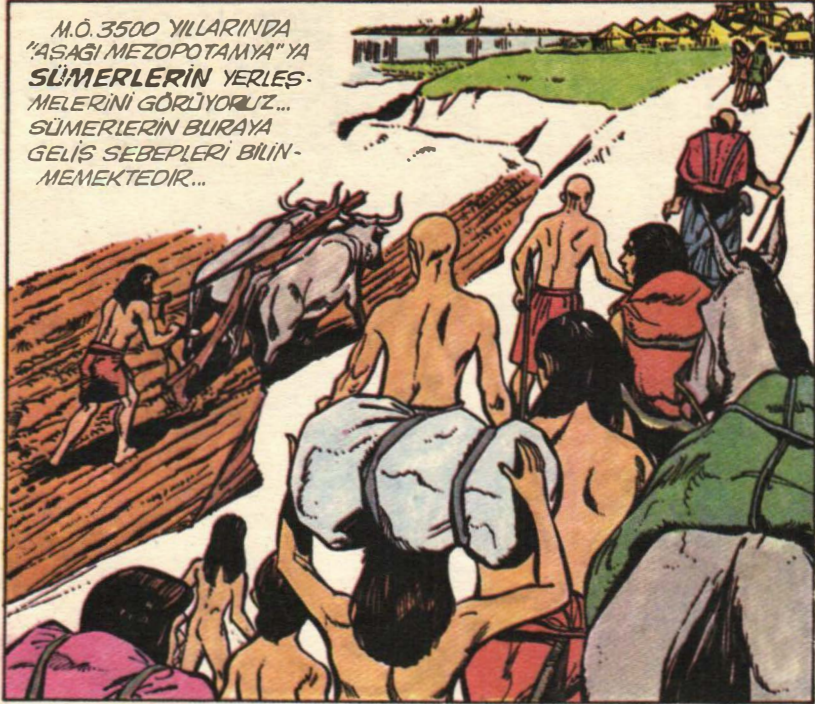

M.O 4.000 YILINA DOĞ-
RU **MEZOPOTAMYA'**-
NIN ORTALARINDAN
ANADOLU YARIMADA-
SINA, **İRAN** YAYLASINA
YE **İNDUS** VADİSİNE
LIZANAN BÖLGEDE ÖNEM-
Lİ EKONOMİK VE SOSYAL
GELİŞMELER KAY-
DEDİLDİ...

GÜNEYDE İSE, **BASRA KÖRFEZİNİN**
SULARININ TAŞMASIYLA BATAKLIK HALİNE
GELEN **AŞAĞI MEZOPOTAMYA'**NIN,
BATAKLIK BÖLGELERİ KURUTULARAK, YENİ
YERLEŞİM BÖLGELERİ KURULDU...

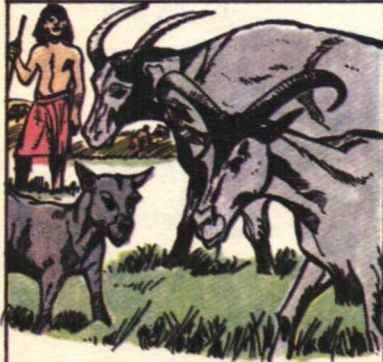

M.Ö. 3500 YILLARINDA
"AŞAĞI MEZOPOTAMYA"YA
SÜMERLERİN YERLEŞ-
MELERİNİ GÖRÜYÖRÜZ...
SÜMERLERİN BURAYA
GELİŞ SEBEPLERİ BİLİN-
MEMEKTEDİR...

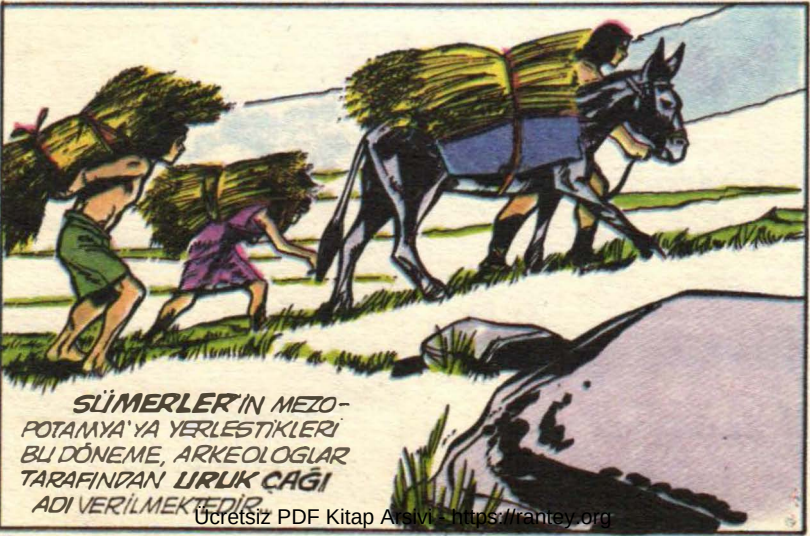

BİLİ, UFAK TEFEK, KUWVETLİ, GENİŞ YÜZLÜ
VE SIVRI BURUNLU ADAMLAR NEREDEN
GELİYORLARDI ? TAM OLARAK BİLİNME-
MEKLE BERABER TÜRKİSTAN'DAN
GELDİKLERİ SANILMAKTADIR...

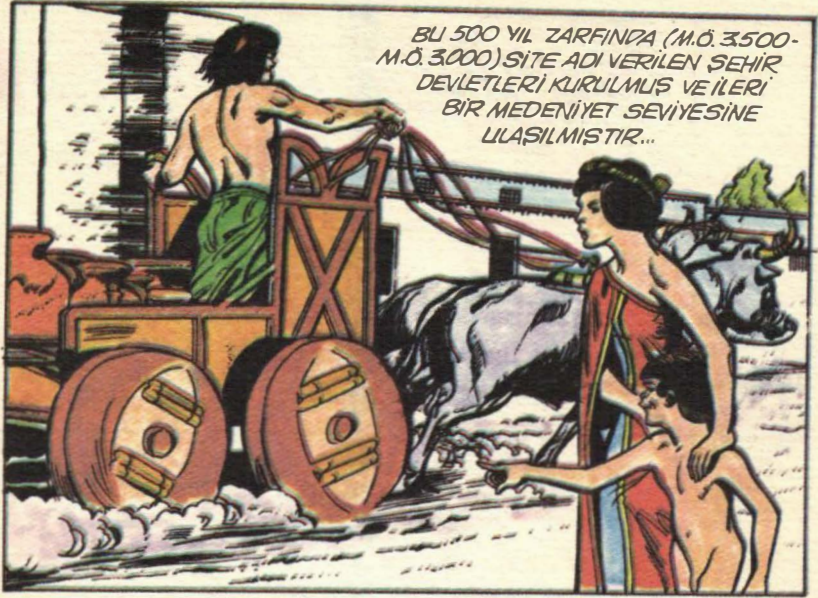
HAYVANCILIK ALANINDA İSE, ÖKLÜZ, KEÇİ
VE KOYLIN YETİSTİRİCİLİĞİ ÖNEMLİDİ...

**SÜMERLER'İN MEZO-
POTAMYA'YA YERLEŞTİKLERİ
BİLİ DÖNEME, ARKEOLOGLAR
TARAFINDAN URUK ÇAĞI
ADI VERİLMEKTEDİR.**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

BUL 500 YIL ZARFINDA (M.Ö. 3500-
M.Ö. 3000) SİTE ADI VERİLEN ŞEHİR
DEVLETLERİ KURULMUŞ VE İLERİ
BİR MEDENİYET SEVİYESİNE
ULAŞILMIŞTIR...

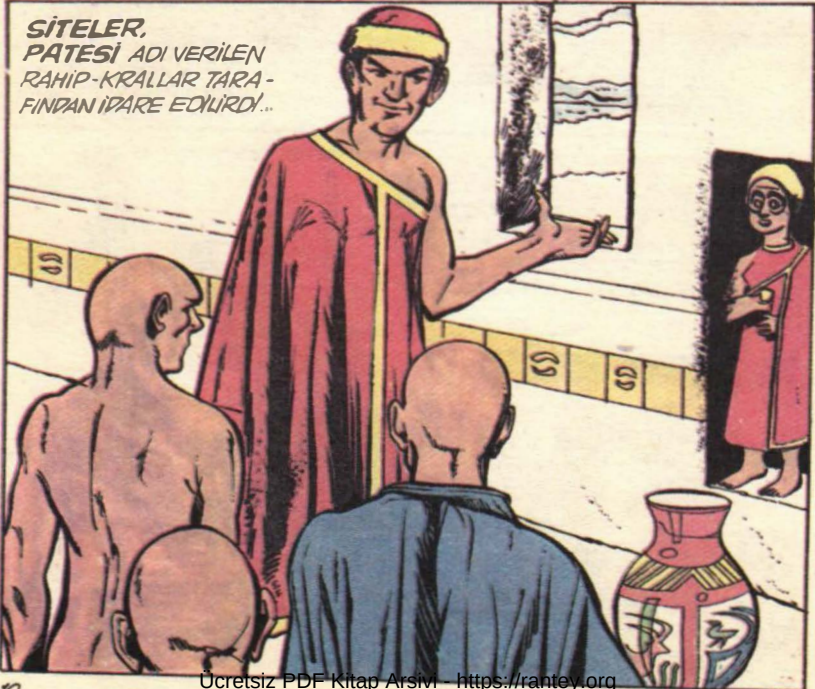
SÜMER SİTELERİ AYNI BÖLGEDE
YER ALMALARINA VE AYNI KÜLTÜRÜ
PAYLAŞMALARINA RAĞMEN, HENÜZ
BİR SÜMER DEVLETİNDEN SÖZ
ETMEK MÜMKÜN DEĞİLDİ...

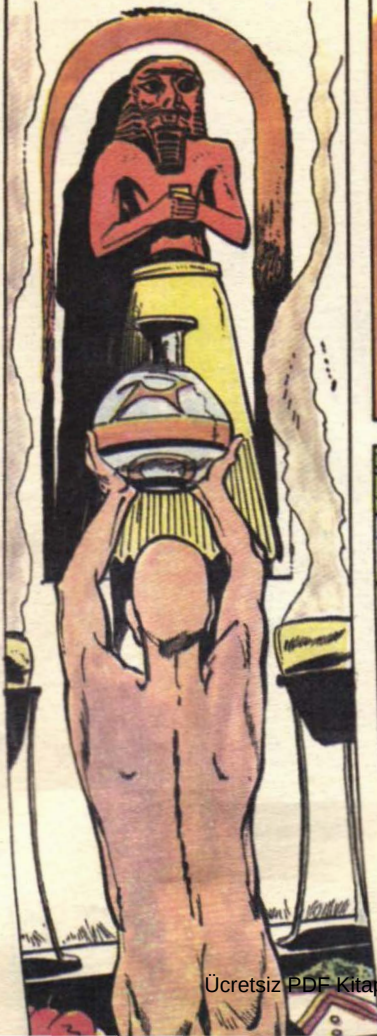

FAKAT YILLAR
SONRA YLINAN
SİTELERİNDE DE
GÖRÜLECEĞİ
GİBİ, HER SÜ-
MER SİTESİ..
İÇİŞLERİNE
BAĞIMSIZDI...

**SİTELER,
PATESİ** ADI VERİLEN
RAHIP-KRALLAR TARA-
FINDAN İDARE EDİLİRDİ...

**SÜMER TANRILARI,
HAYATIN VE KRALLIK
HAZINESİNİN KORUYU-
CUSUYDULAR...**

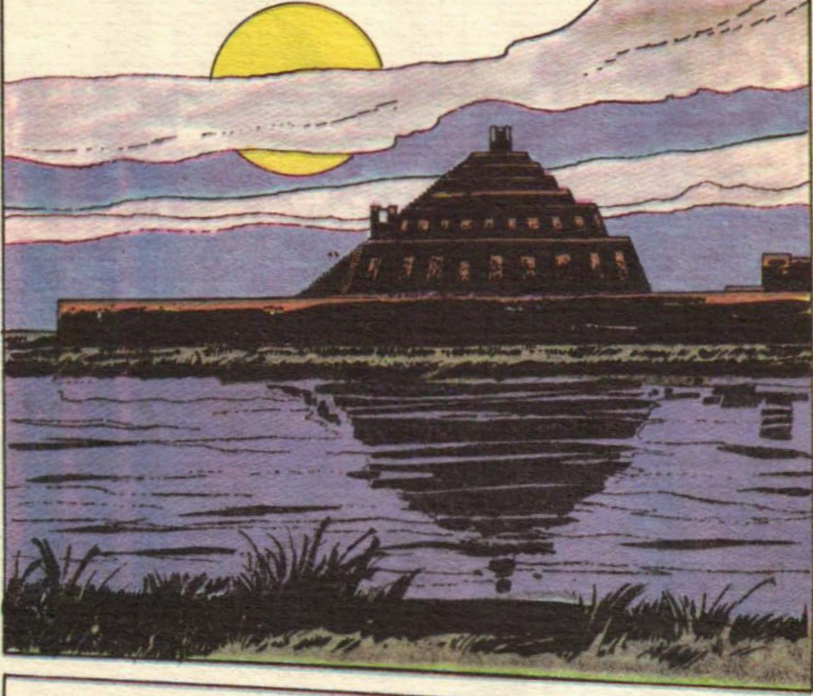

**RAHIP-KRAL PATESİ,
TANRILARIN ELÇİSİ
DURUMUNDAYDI...**

**SİTEDE, ÇEVRESİNDEKİ KRALLIĞA
TANRILARIN KÜMELENDİĞİ EN
ÖNEMLİ YER...**

... **TAPINAK-SARAYDI...** İDAREYLE İLGİLİ
BÜTÜN KARARLAR BURADA ALINIRDI...

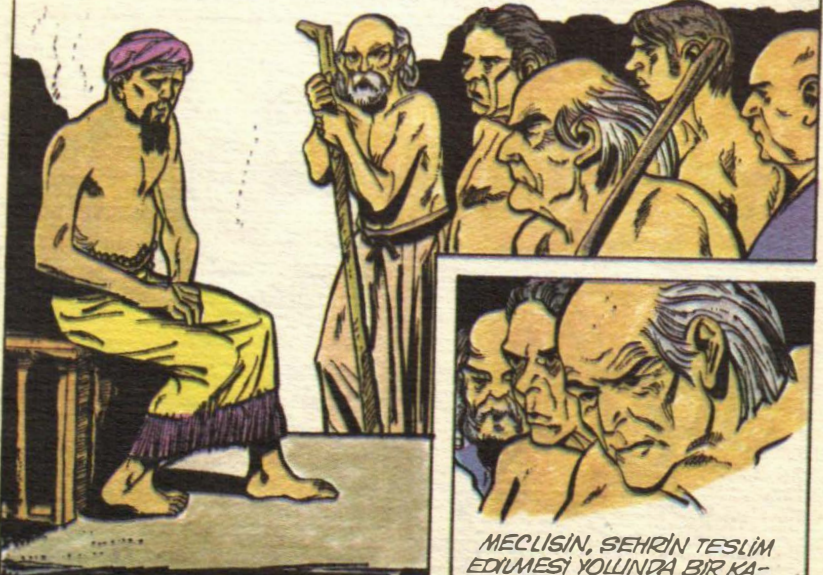
BAZEN BİR **SÜMER** SİTESİ,
BİR DİĞERİNİN ÜZERİNDE HAK
İDDİA ETMEK ÜZERE HAREKETE
GEÇERDİ...

ÇOK ESKİ BİR
SÜMER EFSANESİ,
KİŞ SİTESİNİN SA-
MI ASILLI KRALI
AGGA'NIN, URUK
SİTESİ KRALI İLE
YAPTIĞI MÜCADELEYİ
ANLATIR...

AGGA'NIN SEHİRİ KUŞATMASI ÜZERİNE RAHİP-KRAL
GILGAMİŞ, BİR TÜR SENATO DURUMUNDA OLAN İHTİYARLAR
MECLİSİ'Nİ TOPLANTIYA ÇAĞIRMISTIR...

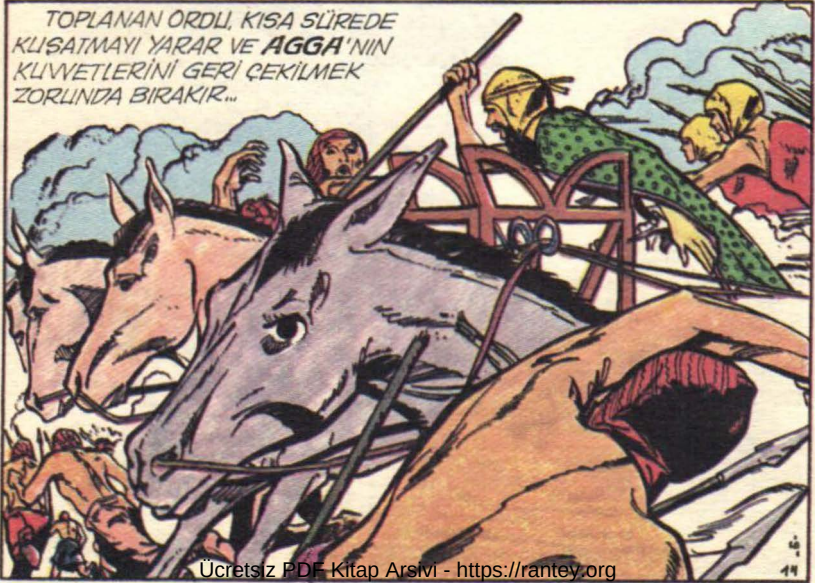

MECLİSİN, SEHRİN TESLİM
EDİLMESİ YOLUNDA BİR KA-
RAR ALMAYA RAĞMEN...

.... GILGAMIŞ, ELİ
SİLÂH TUTAN HERKE-
SİN SAVAŞ ALANINDA
YERİNİ ALMASINI
İSTER...

TOPLANAN ÖRDÜ, KISA SÜREDE
KUSATMAYI YARAR VE AGGA'NIN
KUVVETLERİNİ GERİ ÇEKİLMEK
ZORUNDA BIRAKIR...

TABI Kİ GÜNÜMÜZ İNSANI
BÜTÜN BUNLARI **SÜMERLER**'İN
M.Ö. 3000 YILLARINDA **VAZİYİ**
BULMALARI SAYESİNDE ÖĞRE-
NEBİLMEİSTİR...

BAŞLANGIÇTA SÜMER YAZISI,
KELİMELERİN **RESİM** VE **SEM-**
BOLLERLE İFADESİ
SEKİLİNDEYDİ...

RESİMLE ANLATIM, ZAMANLA
DAHA BASİT SEKİLLER HALİNİ
ALDI.. ARTIK RESİM KULLANIL-
MIYORDU...

DAHA SONRA BU YAZIYA,
ÇİVİYE BENZER İSARETLERİNDEN
DOLAYI **CİVİ YAZISI** ADI
VERİLDİ...

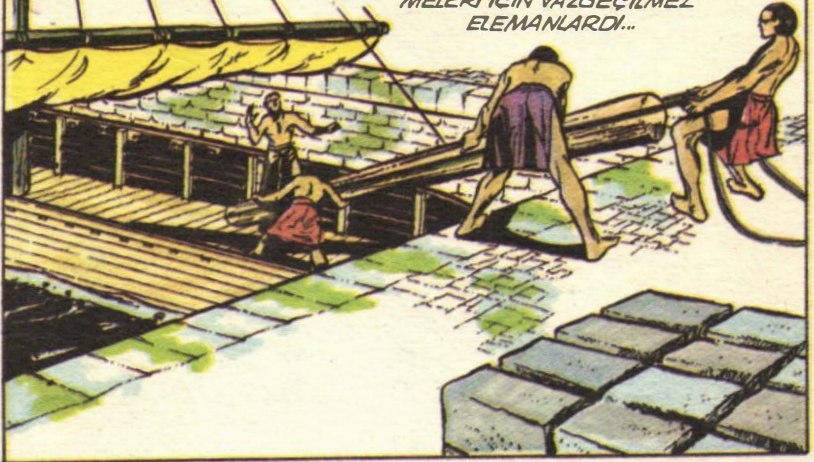
YAZIYLA BİRLİKTE OKULLAR AÇILDI...
MEDENİYETİN YARATTIĞI YENİ BİR
MESLEK OLAN **KÂTİPLİK** DOĞDI...

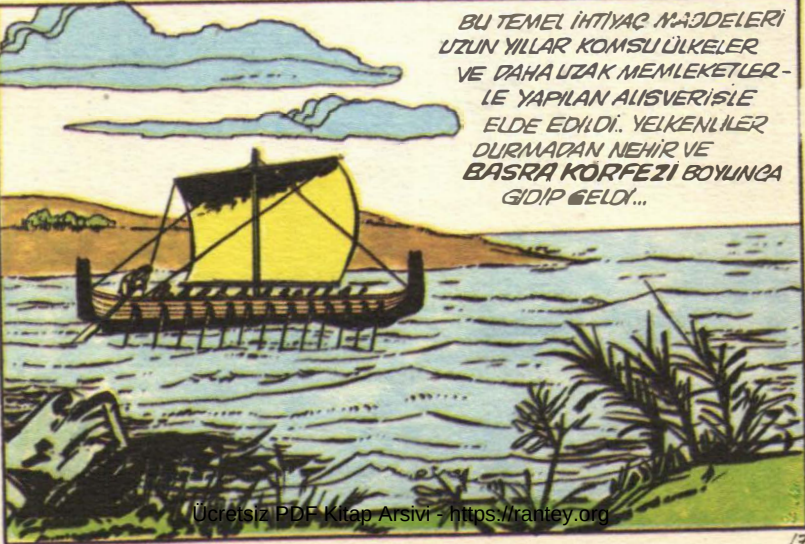
KÂTİPLER, YAZININ YANISIRA
ARİTMETİK VE GEOMETRİ DE BİLMEK
ZORUNDAYDI.. TABİ, BU ARADA, TİCÂ-
RETİ GELİSTİRMEK AMACIYLA BULU-
NAN **AĞIRLIK** VE **UZUNLUK**
ÖLÇÜLERİ HAKKINDA DA BİLGİ
SAHİBİ OLDUKLARINDAN
EMİNİZ...

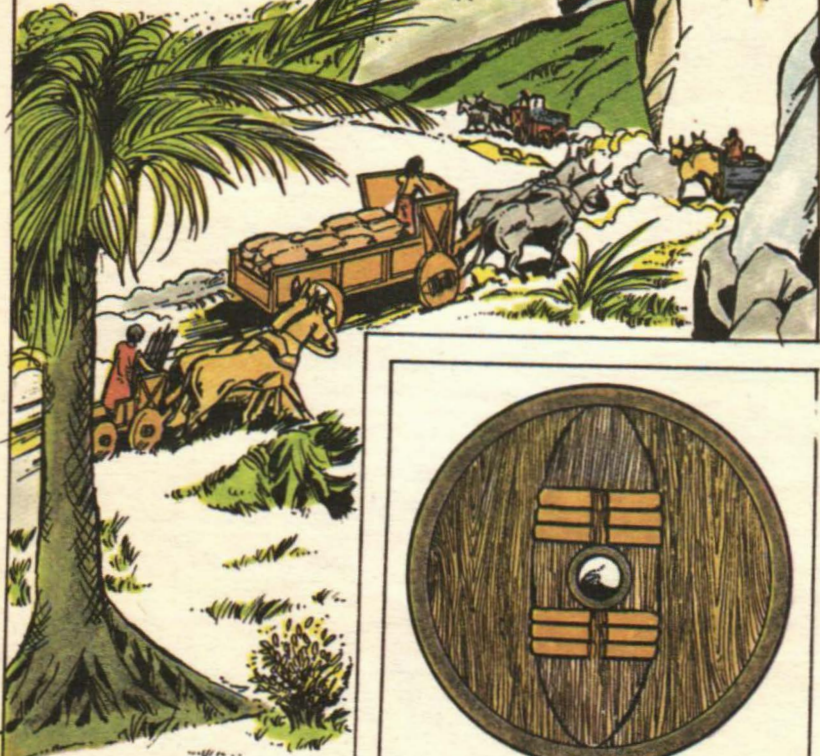
ZİRA TİCARET, **SÜMERLER** İÇİN ÇOK
ÖNEMLİDİ... KERESTEYE, DAYANIKLI YAPI
TAŞLARINA VE MADENE İHTİYAÇLARI VARDI..
BÜTÜN BUNLAR, ONLARIN EKONOMİK GELİŞ-
MELERİ İÇİN VAZGEÇİLMEZ
ELEMANLARDI...

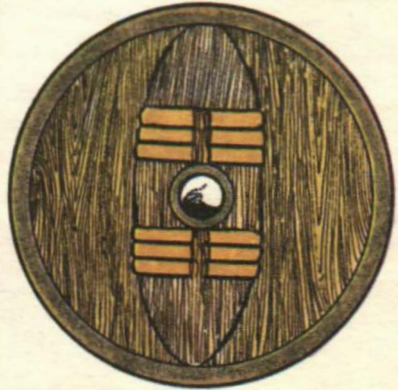
BU TEMEL İHTİYAÇ MADDELERİ
UZUN YILLAR KOMSU ÜLKELER
VE DAHA UZAK MEMLEKETLER-
LE YAPILAN ALIŞVERİŞLE
ELDE EDİLDİ.. YELKENLİLER
DURMADAN NEHİR VE
BASRA KÖRFEZİ BOYUNCA
GİDİP GELDİ...

KERVANLAR İÇİN YENİ
YOLLAR BULUNDU... MALLAR,
KATIR YA DA ÖKÜZLERİN
ÇEKTIĞİ ARABALARLA
TAŞINIRDI...

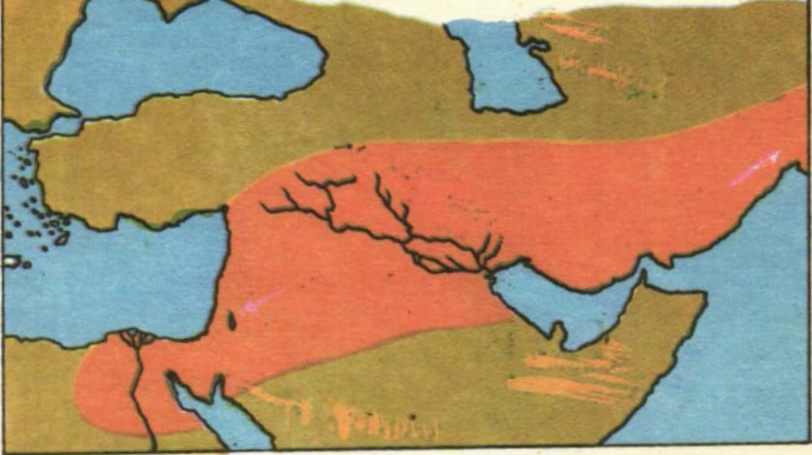

İNSANLIK TARİHİNİN
TEMEL BULUŞLARINDAN
BİRİ OLAN **TEKERLEK**,
İLK KEZ **SÜMERLER** TA-
RAFINDAN BULUNMUŞ
OLUP...

SOPALARLA BİRBİRİNE
TUTTURULAN ÜÇ AYRI TAHTA PAR-
ÇASINDAN MEYDANA GELİRDİ...

*TÜM MEZOPOTAMYA, MISIR VE SÜRİYE,
SÜMERLER'İN PAZARI OLURMUNDAYDI...
DAĞLARI VE ÇÖLLERİ AŞAN KERVANLAR, BU
DÖNEMDE **INDUS** VADI'SİNE KADAR
UZANDILAR...*

*EkONOMİK İLİSKİLERİN
GELİŞMESİ SONUÇU COĞRAFI
BİLGİLER ARTTI.. ÜLKE GELİŞMİŞ
BİR KARAYOLU AĞIYLA KAPLANDI...*

AYNI SEKİLDE BU TEMASLAR SIRASINDA
KARŞILAŞILAN FARKLI GELENEK- GÖRENEK,
LİSAN, BİLİM VE TEKNİK SAYESİNDE KÜLTÜREL
ALANDA DA BİR ALIŞ- VERİŞ GERÇEKLESTİRİLMİŞ OLUYORDU...

TARİHİN EN ESKİ YAZILI BELGELERİNDEN
BİRİ OLAN **SÜMER** TABLETLERİNİN BAŞLI-
CALARI, RESMİ KAYITLAR, ANLASMALAR VE
TİCARİ VESİKALARDI.. BUNLARIN ÇOĞUNDA
AĞIRLIK MERKEZİNİ EKONOMİK İLİŞKİLER
OLUŞTURULDU...

M.Ö. 2800- M.Ö. 2470 YILLARI ARA-
SINDA SÜMER TARİHİ, EN PARLAK
DEVİRİNİ YAŞADI...

KÜLTÜREL ALANDA
ÖNEMLİ GELİŞMELER
KAYDEDİLDİ.. MİMARİDE
KEMER, KUBBE VE
TONOZ KULLANILMAYA
BAŞLANDI...

HEYKELCİLİKTE, KİLLİ TOPRAĞIN YERİNİ,
KİREÇTASI VE KAYMAKTASI ALDI...

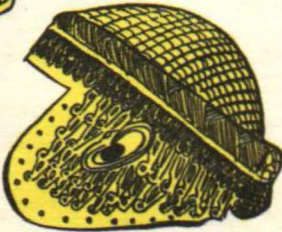
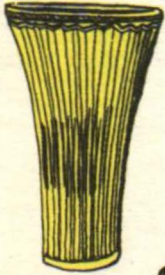

...BİR KADIN BÜSTÜNDE, ÖN-
CELİKLE SADELİK GÖZE ÇARPAR..
BU SADELİK, DUA EDER DURUM-
DA YONTULAN HEYKELLERDEKİ
SABİT VE DİŞARİ DOĞRU FİRLA-
MIS BAKIŞLAR-
LA TEZAT HA-
LİNDEDİR...

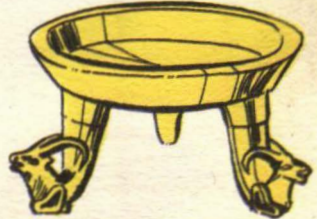
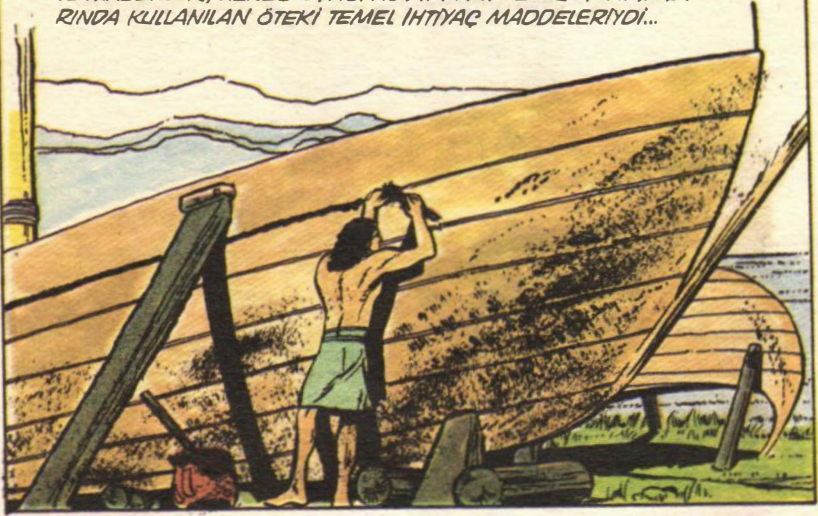
GENELLİKLE NORMAL ÖLÇÜLERDE YA-
PILAN HEYKELLERDE FARKLI STILLER
KULLANILDIĞI GÖRÜLÜR... MESELA;
YUKARIDA GÖRÜLDÜĞÜ KİLLİ

SÜMERLİ USTALARIN
İSLEDİKLERİ ALTIN,
GÜMÜŞ VE BAKIR
ÖRNEKLERİ, META-
LURJİ VE KUYUMCULUK
ALANINDA ULAŞTIK-
LARI SEVİYİYİ
GÖSTERİR...

UR KRALLARININ MEZARLARINDAN
ÇIKARTILAN ALTIN HEYKEL VE ESYALAR,
BU SEVİYENİN BİR DELİLİDİR...

M.Ö. 2800-M.Ö. 2470 ARASINA RASTLAYAN "ALTIN ÇAĞ"
SÜRESİNCE UR KENTİ, ULUSLARARASI TİCARETİN MERKEZİ
HALİNE GELDİ. BAŞLICA SATIN ALINAN ÜRÜNLER, KIYMETLİ TAŞ
VE MADENLER, KERESTE, ASFALT, İNŞAAT VE GEMİ YAPIMLA-
RINDA KULLANILAN ÖTEKİ TEMEL İHTİYAÇ MADDELERİYDİ...

ÜLKEYE HAMMADE ŞEKLİNDE GİREN BU MALLAR,
SÜMERLİ USTALAR TARAFINDAN İŞİNEREK, DİSARİYA MAMUL
HALDE SATILIRDI.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BÜTÜN BU GELİŞMELERİN SONUÇU
OLARAK, YÖNETİMİLE İLGİLİ BİR SÜRÜ
PROBLEM... ORTAYA ÇIKTI...

BUNLUN ÜZERİNE RAHİP-KRAL,
GÖREVLERİNİN BİR BÖLÜMÜNÜ
PAYLAŞMAK ZORUNDA KALDI VE
İKİ ÖNEMLİ SEKTÖR DOĞDI...

BUNLARDAN BİRİ, DİNİ
GÖREVLERİNİN YANI SIRA
EKONOMİK FAALİYETLERİ DE
DÜZELTMİYİ ÜSTLENEN
RAHİP SINIFI...

..... DİĞERİ, SAYILARI EKONOMİK
GEÜŞMEYE PARALEL OLARAK AR-
TAN TİCCAR SİNYFYDİ...

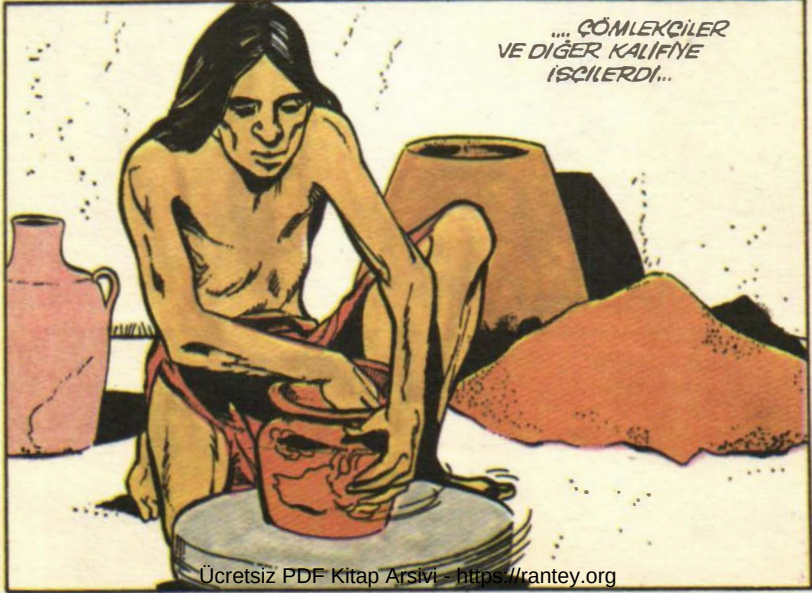
HALKIN BİR BASKA KESİ-
MİNİ, DEVLET HİZMETİNDE
ÇALISANLAR OLUŞTURMAK-
TAYDI.. BUNLARIN DOĞUNLUĞU
KATIPLERDİ...

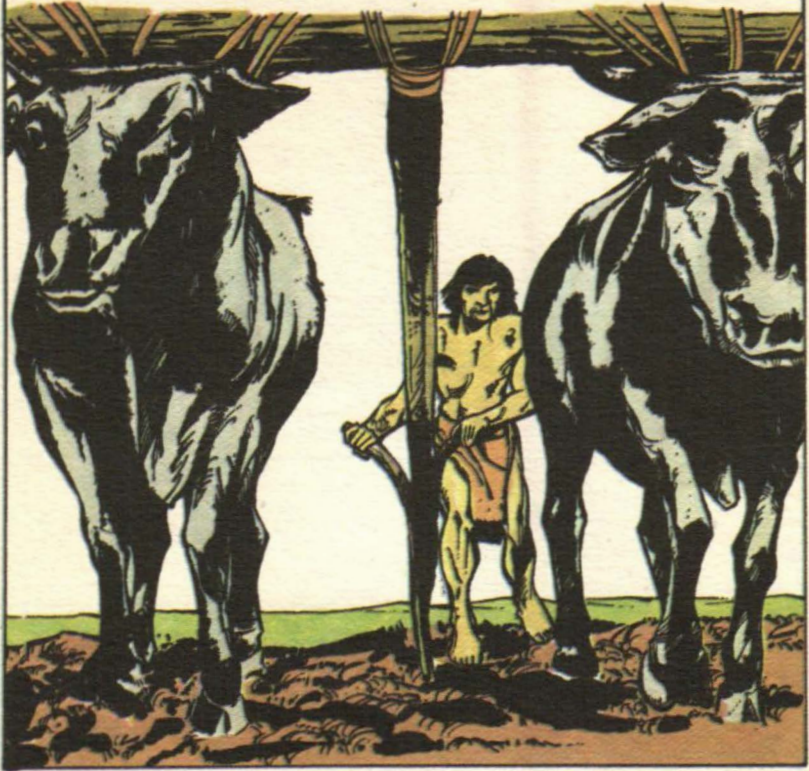
BU BÜROKRATİK
KESİMDEN SONRA ZANA-
ATKARLAR GELİRDİ...
BUNLAR GENELLİKLE
DÖKÜM USTALARI,
DOĞRAMACILAR, DUVAR-
ÇILAR, DOKUMA TEZ-
GAHLARINDA
ÇALISANLAR.....

.... ÇÖMLEKÇİLER
VE DİĞER KALIFYE
İŞÇİLERDİ...

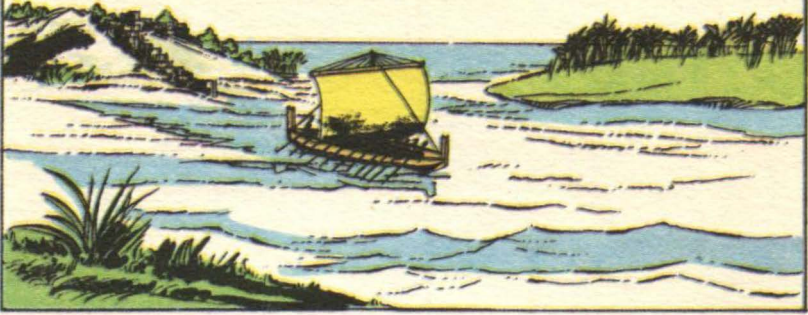
EN ALT SIRADA KÖYLÜLER YER ALIRDI.. KALABALIK BİR GRUP
OLUSTURAN KÖYLÜLERİN FAALİYETİ TARIMA DAYANIYORDU...

KÖYLÜLER TARIM
VE HAYVANCILIĞIN
YANI SIRA, SULAMA
ÇALIŞMALARINDA DA
BULUNURLARDI...
ZİRA ÜRÜNÜN YETERLİ
OLUP OLMAMASI
BUNA BAĞLIYDI...

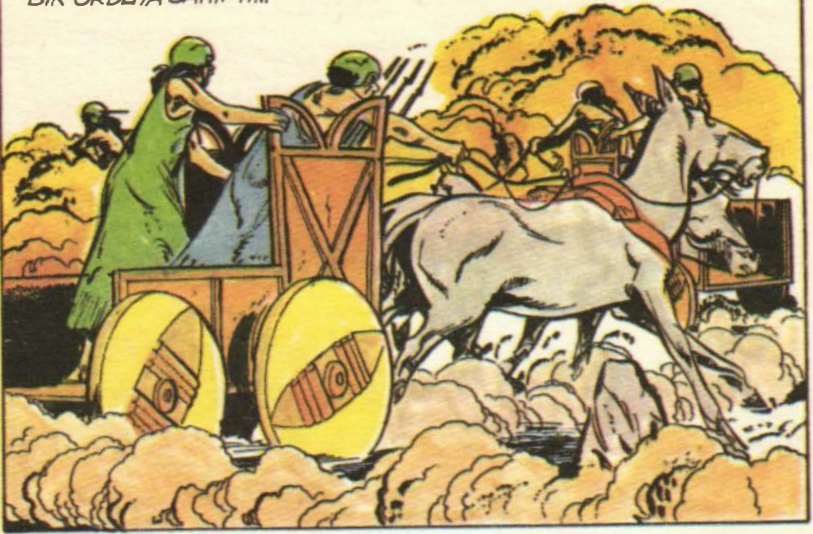
DIŞ TİCARETİN ARTMASI, GEMİCİLİĞİN VE
DENİZCİLİĞİN İLERLEMESİNE...

KARA,
DENİZ VE NEHİR
YOLLARINDA ULAŞIMI
SAĞLAMAKLA GÖREVLİ
KİŞİLERİN, BU GÖREVLİ-
RİNİ İSTENİLEN DÜZEYDE
YAPABİLMELERİNE
BAĞLIYDI...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

HER SİTE DÜZENLİ
BİR ORDUYA SAHIPTİ...

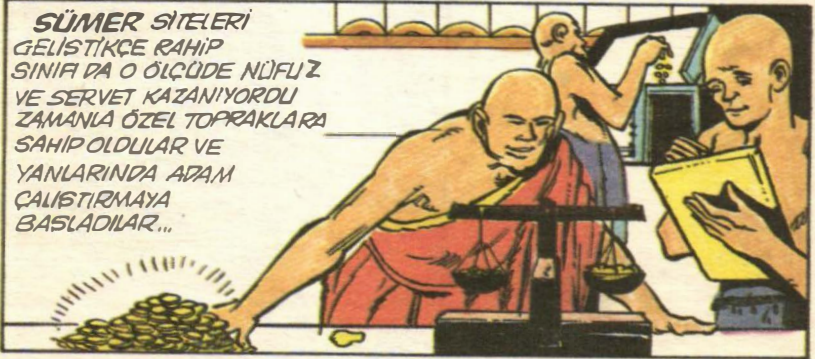

ASKERLER BARİŞ
ZAMANINDA SİVİL ALAN-
LARDA HİZMET VERİR-
LERDİ...

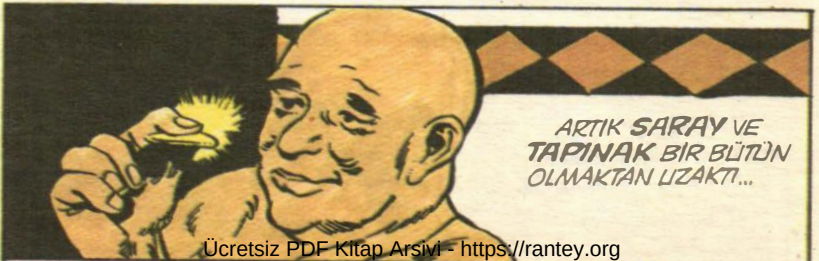
BÜTÜN VATANDASLAR ÖZGÜRDÜ...
KÖLELER, SAVAŞ ESİRLERİ, YABANCI ÜLKE-
LERDEN KAÇIRILARAK, YA DA PARAYLA SATIN
ALINARAK GETİRİLEN KİMSELERDEN
OLUŞURDU...

SÜMER ŞİTELERİ
GELİSTİKÇE RAHİP
SINIRI DA O ÖLÇÜDE NÜFUZ
VE SERVET KAZANIYORDU
ZAMANLA ÖZEL TOPRAKLARA
SAHİP OLDULAR VE
YANLARINDA ADAM
ÇALIŞTIRMAYA
BASLADILAR...

ARTIK SARAY VE
TAPINAK BİR BÜTÜN
OLMAKTAN UZAKTI...

M.Ö. 2500 YILINA DOĞRU **LAGAŞ**,
DİĞER **SÜMER** SİTELERİ ARASINDA
BELLİ ÜSTÜNLÜK KAZANDI...

RAHIP-KRALLARI URUKAGINA, BİR ARİSTOKRAT OLMAYIP, TİCCAR SINIFINDAN GELMEYDİ.. BAŞA GEÇER GEÇMEZ, RAHIPLERİN YETKİLERİNİ KISMA YOLUNA GİTTİ. AYNI ŞEKİLDE **MISIR** FIRAVLINU **EHNATON** DA BİRKAÇ...

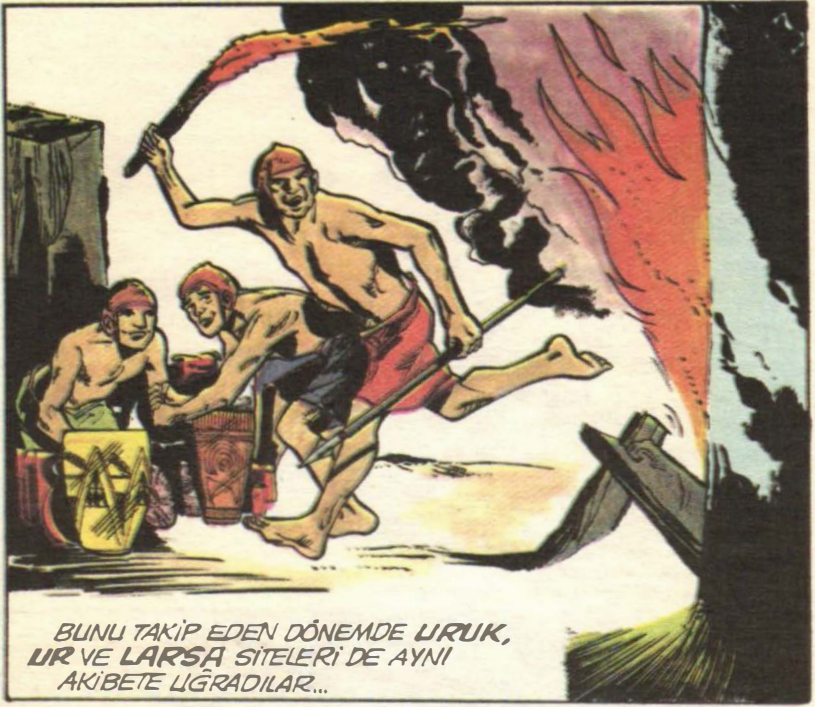
...ASIR SONRA BU YOLU DENEYE-
ÇEKTİ.. TARİHİN İLK REFORMCUSU
OLAN **URUKAGINA**, ÜLKENİN
YÖNETİMİNDE YENİ KURALLAR KOY-
DU VE ÇEŞİTLİ KANUNLAR
HAZIRLADI...

*LIRAKAGINA'NIN YEDİ YIL SÜREN
SALTANATI SONUNDA KARİŞIKLIKLAR
MEYDANA GELDİ VE UMMA KRALI
LUGALZAGİZİ, LAGAŞ'I ELE GEÇİRDİ...*

*ŞEHİR YERLE BİR EDİLDİ...
TAPINAK VE SARAYLAR
YOK OLDU...*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

*BUNU TAKİP EDEN DÖNEMDE URUK,
UR VE LARSA SİTELERİ DE AYNI
AKİBETE UĞRADILAR...*

*ORTA VE YUKARI MEZOPO-
TAMYA'DAN AKDENİZ'E KADAR
OLAN BÖLGELER, LUGALZAGİZİ'NİN
HAKİMİYETİNE GİRDİ....*

ONUNLA BASA ÇIKMAK ARTIK **SAMİ** İRKINPAN
GELEN **AKKADLI SARGON**'A DÜŞÜYORDU...

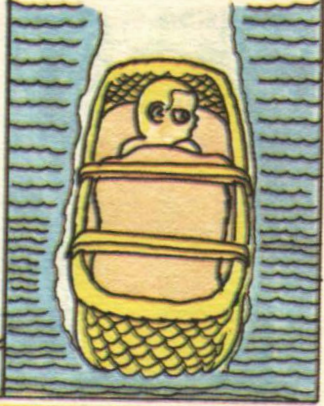

AKKADLI BİR ASKER
OLAN SARGON, ELE GE-
ÇİRİLEN BİR TABLETTE
KENDİNİ ŞU CÜMLELERLE
ANLATMAKTADIR...

"ANNEM YOKSUL BİR KADINDI..
BABAMI İSE HIÇ TANIMADIM.."

"ANNEM BENİ DOĞUR-
DUKTAN SONRA BİR
SEPET İÇİNDE IRMAĞA
BIRAKTI.."

"AKINTIYLA
AKKI'YE SÜRÜKLENDİM..O SIRADA
IRMAKTAN SU DOLDURMAYA GELEN
BİR SAKA, BENİ KURTARDI VE
BÜYLÜTTÜ.."

"KRALİÇE İSTHAR'IN BANA AŞIK
OLMASI KADERİMİ DEĞİŞTİRDİ
VE 55 YIL BOYUNCA ÜLKEYİ BEN
İDARE ETTİM.."

SARGON, ÖTEKİ SAMİ SİTELERİNİN DE
DESTEĞİYLE, LUGALZAGİZİ'NİN ELİNDE
BULUNAN YERLERİ GERİ ALDI...

.... VE ONU KENDİ TOPRAKLARINDA
YENİLGİYE LIĞRATTI...

ESİR ALINAN LUGALZAGİZİ,
İKTİDARI SİRASINDAKİ SALDIRGAN
POLİTİKA SEBEBİYLE CEZALAN-
DIRILDI...

BİR SÜMER KENTİ
OLAN NİPPLUR'DA, TANRI
ENLİL'E ADANMIŞ OLAN
TAPINAGIN ÖNÜNDE, BİR
KAFESE KONULARAK
TEŞHİR EDİLDİ...

SARGON, GERÇEK BİR ASKER
VE ALÇAKGÖNÜLLÜ BİR DEVLET
ADAMINDI...

MEZOPOTAMYA'DAKİ SAMİ
ŞİTELERİNİ BİRLEŞTİRDİ...

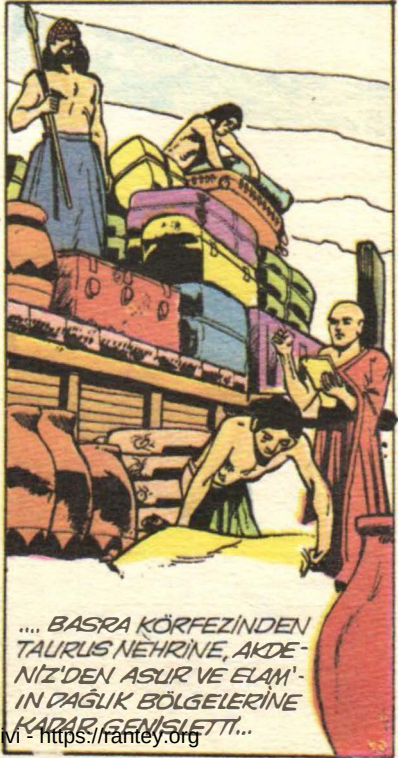
SÜMER KENTİNİ ALDI...
İDAREYİ DEĞİŞTİRMEYEREK
SADECE ŞEHİR VERGİYE
BAĞLADI...

5.000 KİŞİDEN OLUŞAN GÜÇLÜ BİR
ORDU DESTEĞİNDE, BÜYÜK BİR
İMPARATORLUK KURDU...

YALNIZ BİRLİĞİ SAĞLAMAK-
LA KALMADI, SINIRLARINI.....

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rankey.org>

DENİZ, KARA VE NEHIR TİCARETİNİ
KONTROLUNA ALDI... ARTIK DOĞU'NUN
TEK HAKİMİ SARGON'DU...

BU YOLLARIN ÇOĞU SÜMERLER
TARAFINDAN AÇILMIŞTI VE KİSMEN
ONLAR TARAFINDAN KULLANILMA-
LARI DEVAM EDİYORDU...

SARGON HANEDANININ SALTANATI,
YAKLASIK İKİ ASIR SÜRDÜ.. BU DÖNEMDE
İMPARATORLUĞUN MERKEZİ AGADE İDİ...

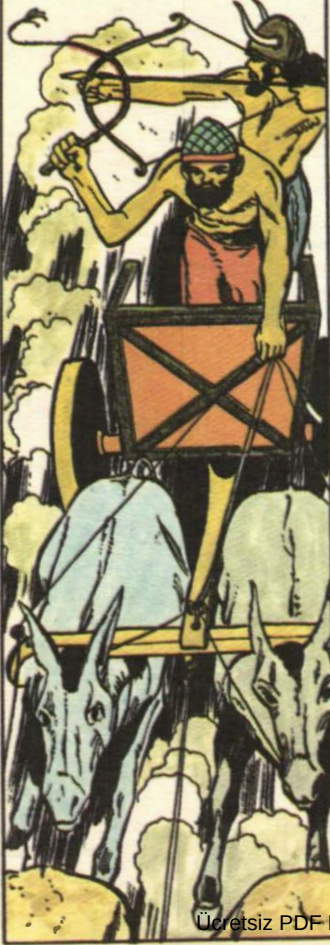
İMPARATORLUĞA BAĞLANAN
BÖLGELERLE MERKEZ ARASIN-
DA KÜLTÜR ALIŞVERİŞİ DOĞDU..

MİTLER, EFSANELER, HATTA
SÜMER DİLİ BİLE, SAMİ KÜLTÜ-
RÜNÜN BİR PARÇASI HALİNE
GELDİ VE İKİ TOPLUM BİRBİRLE-
RİNİLE KAYNAŞTI...

**SARGON TARAFIN-
DAN KURULMUŞ OLAN
HANEDANIN SON KRALI,
TORUNU NARAMSIN
İDİ.. NARAMSİN BİRLİĞİ
KORUMA YOLUNDA BİRÇOK
SAYASA KATİLDİ...**

**50 YIL SÜREN SALTANATI BOYLUNCA
EKONOMİ, KÜLTÜR VE SANAT ALANLA-
RINDA BÜYÜK İLERLEMELER KAYDE-
DİLDİ.. ANCAK KENDİSİNDEN SONRA
BAŞA GEÇENLER ONUN KAPAR
BAŐARIĞI İLMADILAR...**

BAZI **SÜMER** SİTELERİ BU DÖNEMDE
BAĞIMSIZLIKLARINI KAZANMAK İSTEDİLER.
SE DE, İSYANLAR KISA SÜREDE
BASTIRILDI...

DOĞU'NUN TEK HAKİMİ OLAN İMPARATORLUK,
BÜYÜK BİR İHTİMALLE SÜMERLERDEN YARDIM
ALAN VE **MEZOPOTAMYA**'NIN DAĞLIK
BÖLGELERİNDE YAŞAYAN **GUTİLER**
TARAFINDAN YOK EDİLDİ...

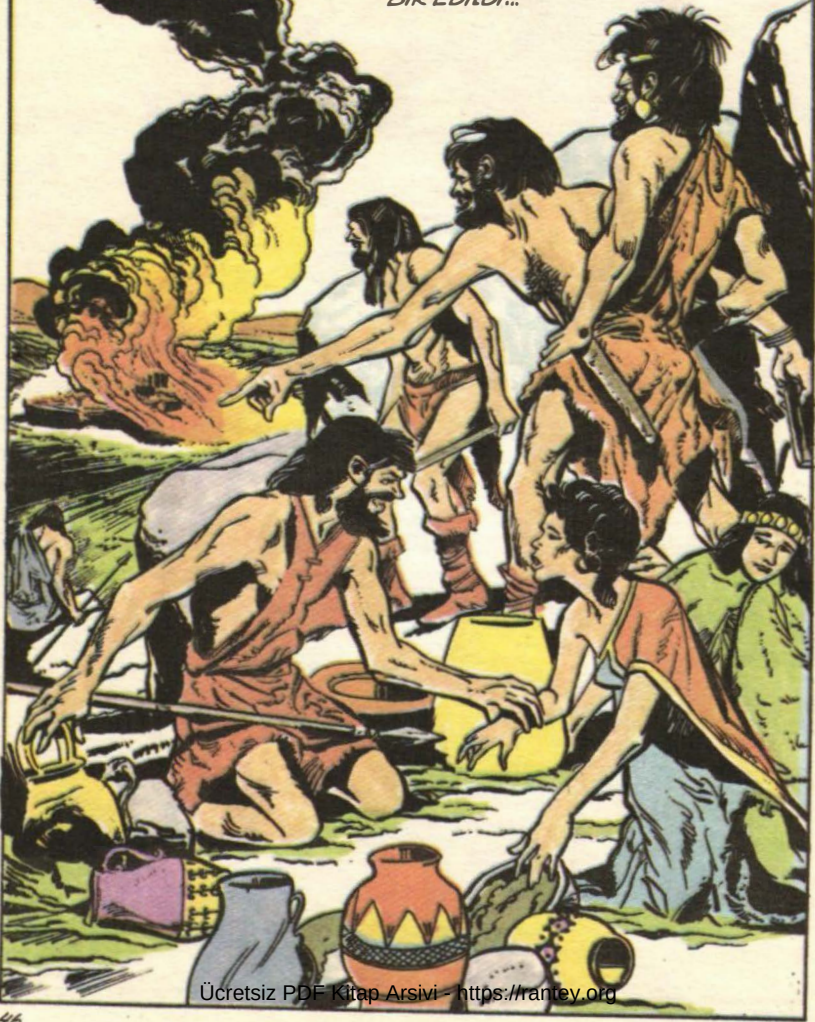

SÜMER VE AKADLAR TARAFIN-
DAN BARBAR OLARAK NİTELE-
NEN BÜSERT DAĞ ADAMLARI
M.Ö. 2285 YILLARINDA MEZOPO-
TAMYA'YA EGEMEN OLDU-
LAR...

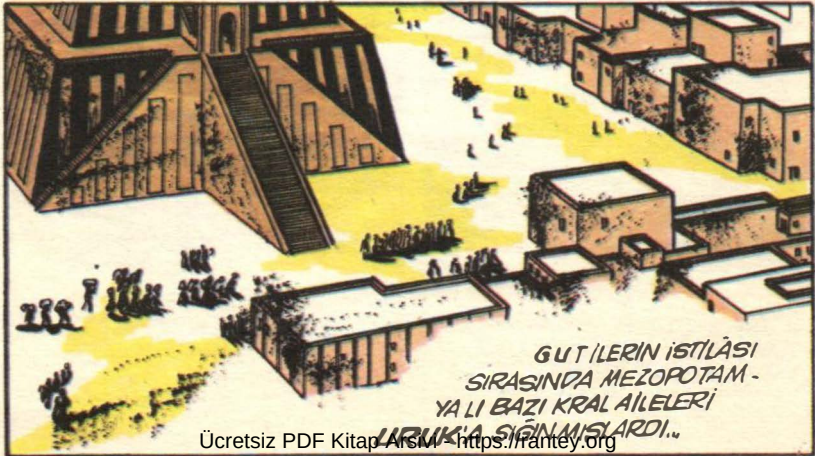

UR VE URUK SEHIRLERİ YAGMA EDİLDİ..
AKILLI DAVRANARAK SAVASA GİRMEYEN ÖTEKİ SEHIRLER
AZ BİR ZAMAN DAİMİ OLDULAR..
Ücretsiz PDF Kitap Arama: <https://kanteay.org>

ANCAK AKADLAR O KADAR SANSIZ
DEĞİLLERDİ.. NİTEKİM BASKENTLERİ
AGADE, BU AKINLAR SIRASINDA
TEMELLERİNE KADAR YERLE
BİR EDİLDİ...

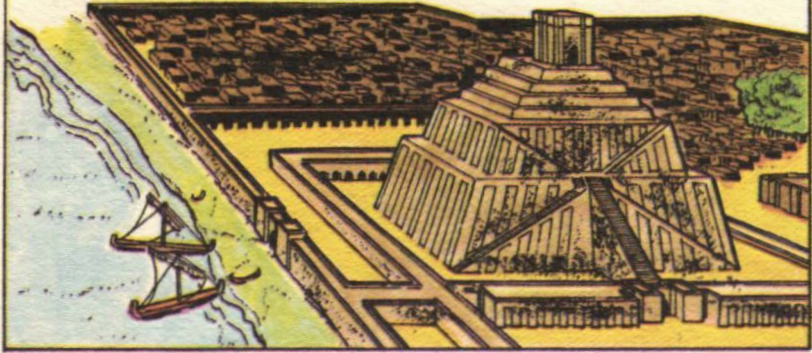

TARİHİ KAYNAK-
LAR, YAKILAN TARLA-
LARDAN, TUTSAK
EDİLMİŞ BİR TOPLU-
LUKTAN SÖZ EDER...

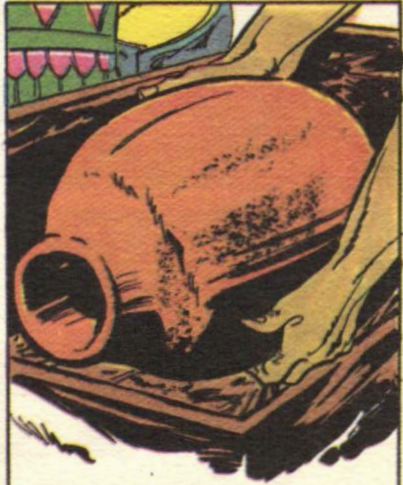

GUTİLERİN İSTİLÂSİ
SIRASINDA MEZOPOTAM-
YA LI BAZI KRAL AİLELERİ
LURUK'A SİĞİRMİŞLERDİ...

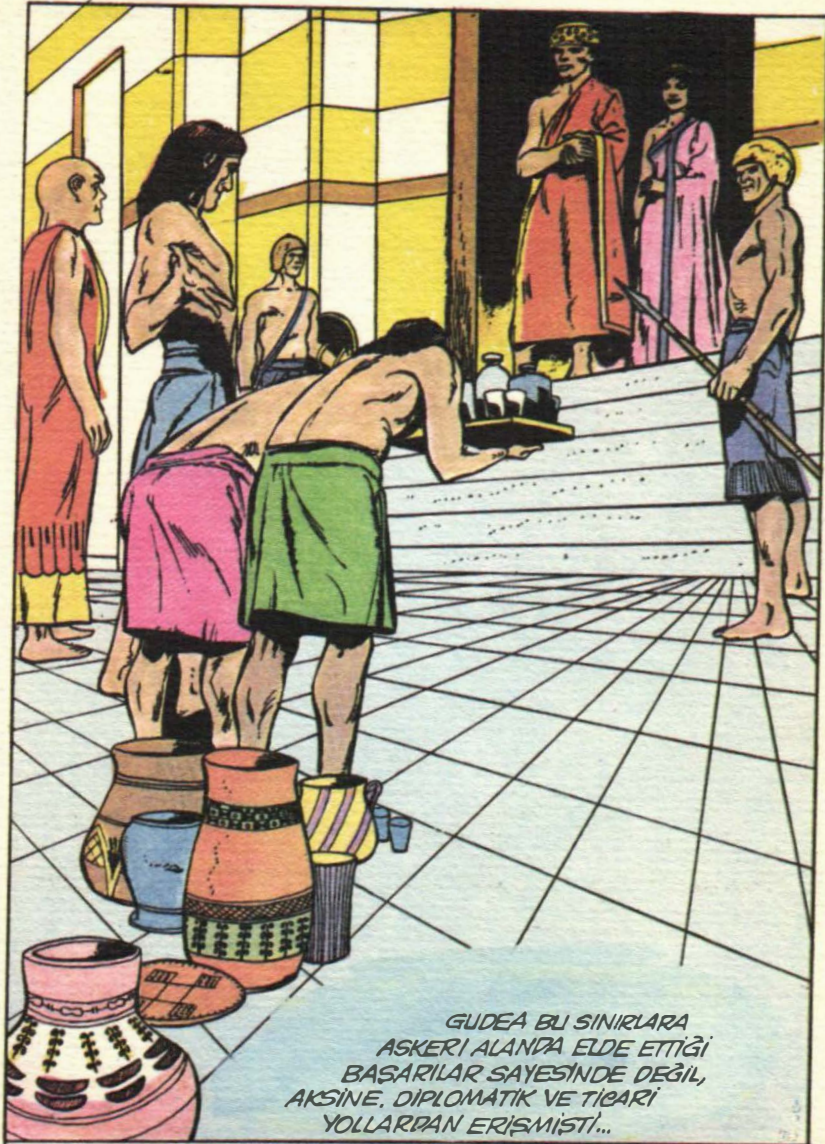
BU DÖNEMDE 200.000 NÜFUSLU LAGAŞ ŞEHİRİ, GUTİLERE
TÂBİ OLMAKLA BERABER KALKINMASINA DEVAM ETTİ...

LAGAŞ KRALI GUDEA
EKONOMİYİ YENİDEN DÜZE-
NE SOKTU VE DİĞER SİTELER
ÜZERİNDE HAKİMİYET KUR'DU.

BU DÖNEMDE TİCARET,
SARGON'UN İMPARATOR-
LUĞU SIRASINDA ULASILAN
SINIRLARIN DA DIŞINA
TASTI...

GUDEA BU SINIRLARA
ASKERI ALANDA ELDE ETTİĞİ
BAŞARILAR SAYESİNDE DEĞİL,
AKSİNE, DİPLOMATİK VE TİCARİ
YOLLARDAN ERİŞMİŞTİ...

BELKİ KERVANLAR
GÜTÜ TOPRAKLARINDAN
HER GEÇİŞLERİNDE BELİ
BİR ÜCRET ÖDLÜYORLARDI
AMA....

.... ÖNEMLİ OLAN,
HIÇ OLMAZSA, ÜLKENİN
BİR BÖLÜMÜNDE RE-
FAHA KAVUŞULMUŞ
OLMASI YDI...

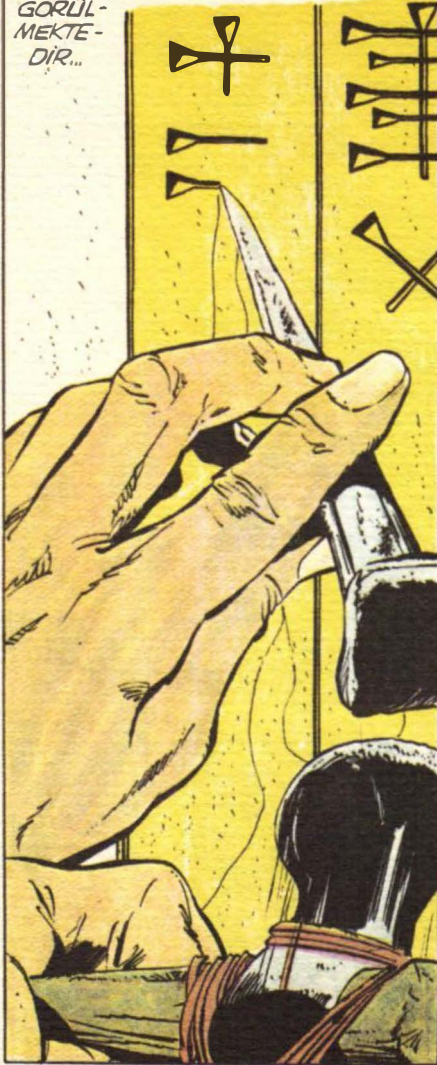

BÖYLECE TAP-
NAKLAR YENİDEN
İNŞA EDİLDİ.. SULAMA
KANALLARI VE DİĞER YAPILA-
RIN TAMAMLANMASINA GEÇİL-
Dİ.. SÜMERLER **MISIRLILARIN**
AKSİNE, YAPILARDA BÜYÜK TAŞ
BLOKLARIN YERİNE, ÜZERLERİNDE
KRALİYET ARMASI BULUNAN PİŞMİŞ
TUĞLALARDAN YARARLANIRLARDI..

SANAT ALANIN-
DAKİ FAALİYETLER YENİDEN
CANLANDI.. ÇOK SAYIDA EDE-
Bİ ESER YAZILDI.. AYNI DÖ-
NEMDE, SÜMER DİLİNE,
SAMİ DİLİNE AIT YENİ
SÖZCÜKLERİN GİRDİĞİ VE....

...SÜMERLERİN KÜLTÜREL ALANDA
AKADILARDAN ETKİLENDİKLERİ
GÖRÜL-
MEKTE-
DİR...

ETKİLENME, SÜMER
HEYKELTRASLIĞI VE KU-
YUMCULUĞUNDA DA DEVAM
EDER. BU DÖNEME AİT
HEYKELLERDE, KİŞİLER
BÜTÜN ÖZELLİKLERİNE
SADIK KALINARAK CAN-
LANDIRILMIŞLARDIR...

ZENGİN BİR KENT OLAN **LAGAŞ**'İN
BARİSSEVER HALKI, GÜTİLERİN
BOYUNDURLIĞINDA DAHA FAZLA
KALMAZDI...

ONLARI KURTARMAK,
URUK KENTİNİN RAHİD-
KRALI **UTU-HEGAL**'E
DÜSTÜ...

140 YIL İKTİDARDA KALMAK,
GÜTİLERİ YIPRATMIŞTI...

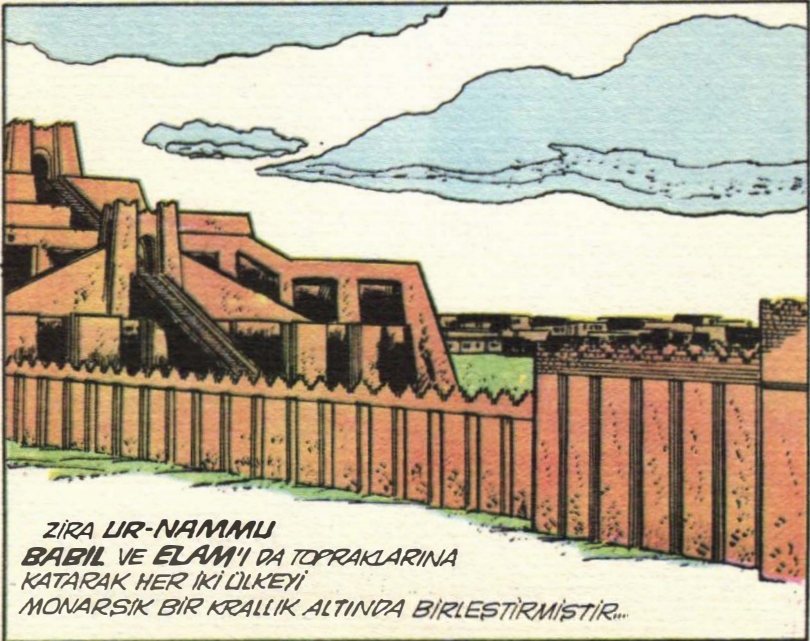
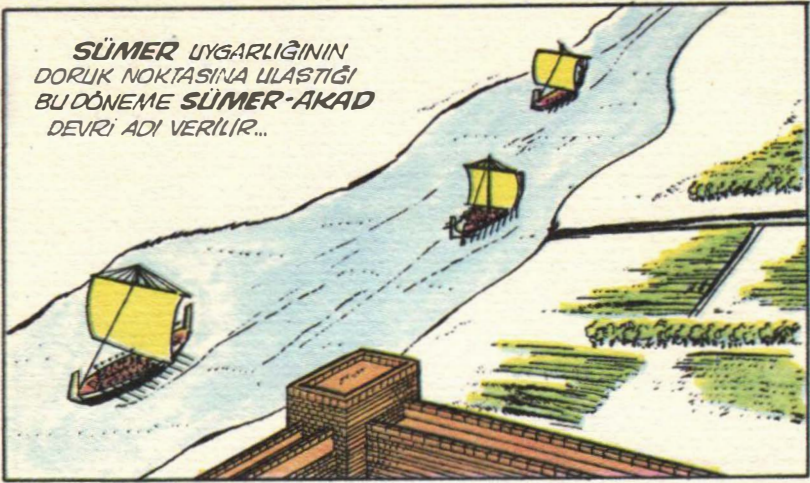
SON BARBAR KRAL TIRIKAN, M.Ö.
2138'DE UTU-HEGAL'İN ORDUSUNA
YENİK DÜŞTÜ. ASKERLERİ SAVAŞ ALANINI
TERK EDEREK DAĞLARA KAÇTILAR...

**UTU-HEGAL'IN KAZANDIĞI ZAFER,
BÜTÜN SÜMER ÜLKESİNDE ÇOŞKUY-
LA KUTLANDI. ARTIK BAĞIMSIZLIK GERİ
GELMİŞTİ. AMA BU URUK KENTİNİN ÜS-
TÜNLÜĞÜNÜN DİĞER SİTELERCE KABUL
EDİLECEĞİ ANLAMINA GELMEMELİYDİ..**

**SEHİR DEVLETLERİ
ARASINDAKİ ÇEKİŞ-
MELERE ÖRNEK
OLARAK UR-NAM-
MU'NUN. M.Ö. 2124
TE UTU-HEGAL'E
BASKALDIRARAK
III. UR SÜLÂLESİNİ
KURMASI GÖSTE-
RİLEBİLİR...**

SÜMER UYGARLIĞININ
DORUK NOKTASINA ULASTIĞI
BU DÖNEME **SÜMER-AKAD**
DEVRI ADI VERİLİR...

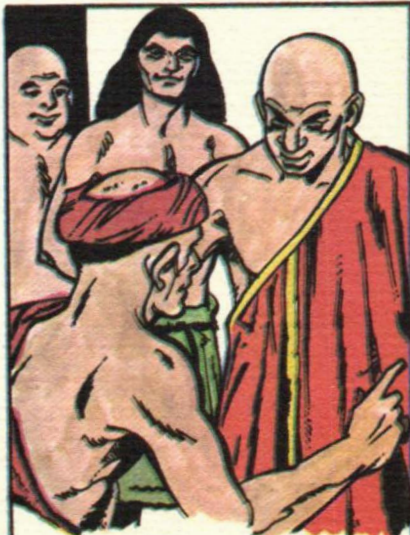

ZİRA UR-NAMMU
BABİL VE ELAM'I DA TOPRAKLARINA
KATARAK HER İKİ ÜLKEYİ
MONARŞİK BİR KRALLIK ALTINDA BİRLEŞTİRMIŞTİR...

III. UR SÜLALESİ DEVRİNDE, MEDKE-
ZİYETÇİ BİR YÖNETİM HAKIMDI... ANCAK
HER SİTENİN AYRI BİR İDARECİSİ
BULLINURDU...

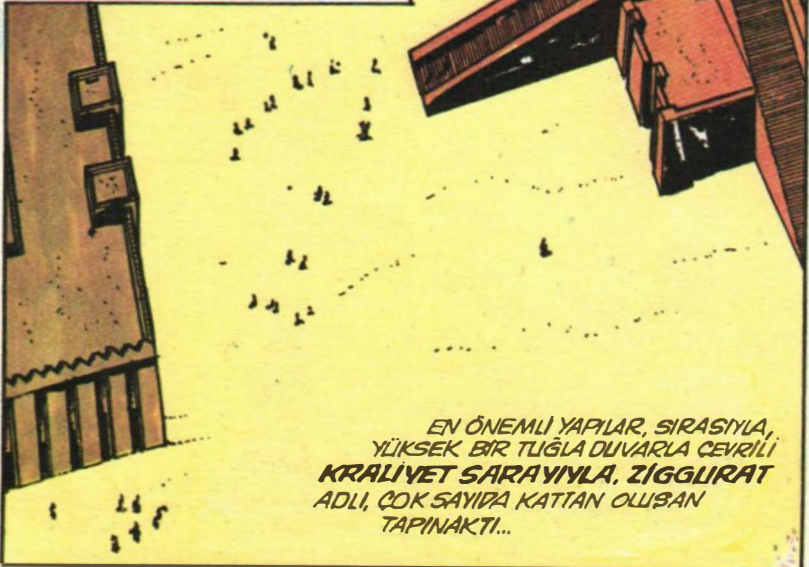
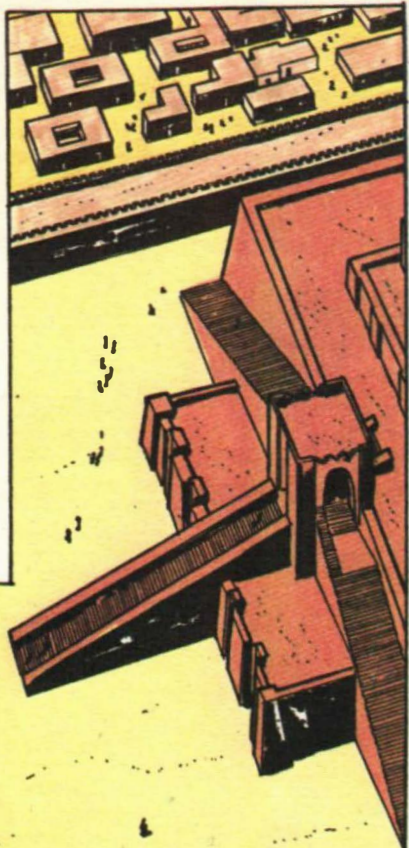
AYNI ŞEKİLDE HER SİTENİN
TANRISI AYRIYDI VE TANRI
ENLİL, BÜTÜN SİTELERCE
AYNI ORANDA SAYGI GÖRÜLDÜ...

KRALIN EN ÖNEMLİ YARDIMCISI, ESKİ İDARECİLER ARASINDAN SEÇİLEN BASBAKANDI...

BİR SÜMER YERLEŞİM BÖLGESİ OLAN UR SİTESİNİN KURULDUĞU ALANIN UZUNLUĞU 500 m. GENİRLİĞİ 2500 m. İDİ. SOKAKLAR DARDI. ÖYLE Kİ GEMİLERE, YA DA KERVANLARA YÜKLENİLECEK OLAN MALLAR, ANCAK HAMALLAR TARAFINDAN YA DA KATIRLARIN SIRTINDA TAŞINABİLİYORDU...

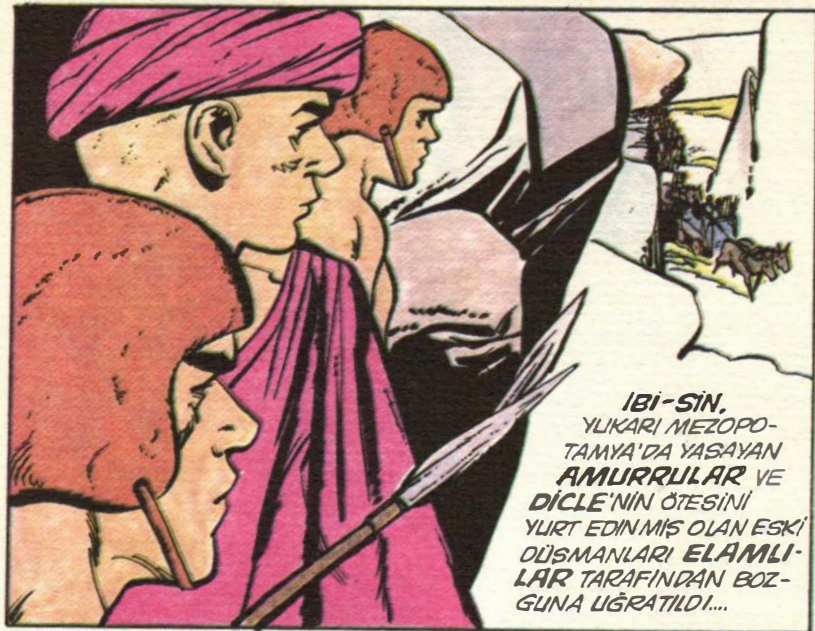
EN ÖNEMLİ YAPILAR, SIRAŞIYLA, YÜKSEK BİR TUĞLA DUVARLA ÇEVRELİ **KRALİYET SARAYIYLA, ZİGGURAT ADLI, ÇOK SAYIDA KATTAN OLUŞAN TAPINAKTI...**

III. SÜLÂLENİN BEŞİNCİ KRALI
İBİ-SİN, AYNI ZAMANDA SÜMER-
LERİN DE SON HÜKÜMDARIYDI...

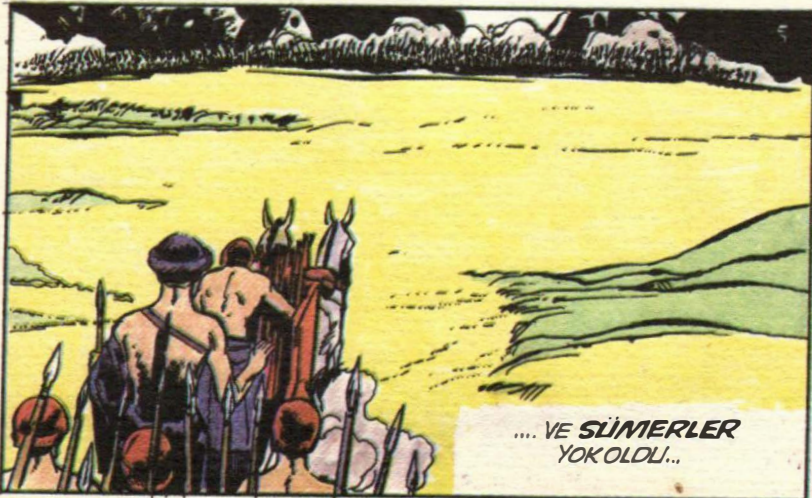

MEZOPOTAMYA
ASIRLAR BOYUNCA GÖÇEBE
YA DA GÖÇMEN **SAMİ**
KAVİMLERİNİN ŞEHİR VE
KASABALARA YERLEŞME-
LERİNE SAHNE OLDU...

IBI-SIN,
YÜKARİ MEZOPO-
TAMYA'DA YASAYAN
AMURRULAR VE
DİCLE'NİN ÖTESİNİ
YURT EDİNMIŞ OLAN ESKİ
DÜŞMANLARI **ELAMLI-**
LAR TARAFINDAN BOZ-
GUNA UĞRATILDI....

.... VE **SÜMERLER**
YOK OLDU..

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

Anadolu'nun güneydoğusundaki Toros Dağları'ndan Basra körfezine kadar uzanan alanda yer alan Mezopotamya, tarihte iki büyük bölüme ayrılırdı:

- 1) Yukarı ya da Kuzey Mezopotamya
- 2) Aşağı ya da Güney Mezopotamya

Aşağı Mezopotamya, bugünkü Bağdat'ın kuzeyinden Basra körfezine kadar olan alanı kaplardı ve bölgenin adı **Kalde** idi. **Kalde**'nin kuzeyine **Akad**, güneyine ise **Sinear (Sümer)** denirdi.

Mezopotamya sözcüğünün anlamı "iki nehir arası" olup, bu bölge günümüzde Irak Cumhuriyeti'nin sınırları içinde kalmaktadır.

M.Ö. 7000

Mezopotamya'nın kuzeyi Paleolitik Çağ'dan itibaren yerleşime sahne olmuştur. Önceleri kuzeyde olan yerleşmeler, insanoğlunun bataklıkları kurutarak nehir taşkınlarını önleyebilmesinden sonra, son derece verimli Güney Mezopotamya'da kurulmaya başlar.

M.Ö. 5000

Bölgenin önemli Kalkolitik merkezleri ise, Bağdat'ın 70 km. kadar güneybatısında, Dicle kıyısındaki **Samarra**, Diyarbakır'ın 80 km. güneyinde, Yukarı Habur nehri üzerindeki **Tel Halaf** ile Güney Mezopotamya'daki **El Obeld**'dir.

M.Ö. 3500

Türkistan'dan geldikleri sanılan, Asya kökenli Sümerler, bu dönemde Aşağı Mezopotamya'da yerleştiler. Her yönüyle gelişmiş bir Neolitik kültürü yaşayan bu insanlar, tarımın arazi ve iklim koşullarına bağlı olduğunu biliyorlardı. Kilden evler inşa ederek önemli yerleşim merkezleri kurdular. Mimari yapılar ve heykellerden, şehircilik alanında ileri gittikleri anlaşılmaktadır.

Sümerler çok sayıda tanrıya taparlardı ve gelişmiş bir din kavramına sahiptiler.

M.Ö. 3500 - M.Ö. 3100

Bu dönemde çömlekçilik gelişti. Toprak kapların üzerini renkli desenlerle süslüyorlardı. Çömlekçilikte tornanın kullanımı ve tuncun işlenmesi de bu döneme rastlar.

M.Ö. 3200

Henüz yazının bulunmadığı bu dönemde kuzeyde Ninova'dan (Ninive), güneyde Basra körfezine kadar uzanan alanda yer alan şehirler tek bir yönetim altında birleşmeyip, hepsi ayrı birer **şehir-devlet**iydi. Her şehir kendi sınırları içinde bağımsızdı. Her birinin ayrı **rahip-kralı** (patesi), ayrı bir yönetimi, ordusu ve tanrıları vardı. En önemli şehirler şunlardı: **Uruk** (bugün Varka), **Ur** (bugün Mukayer), **Eridu** (Ebu-Şehreyn), **Larsa** (Senkerek), **Lagaş** (Tello), **Nippur**, **Kiş** (El Ahimer), **Babil**, **Ninova** (Koyuncuk) vd.

M.Ö. 3000 - M.Ö. 2470

Sümerler M.Ö. 3000 yıllarına doğru çivi yazısını buldular ve tarihöncesi dönem sona erdi. Sümer uygarlığının M.Ö. 2470 yılına kadar süren gelişme devri başladı. Güzel sanatların yanı sıra el sanatlarında, denizcilikte, ticarete ileri gidildi. Altın ve gümüşün işlenmesine başlandı. Silah üretiminde tunçtan yararlanıldı. Tapınaklar, saraylar, antrepolar inşa edildi. Bu arada en önemli yapılar, çok katlı piramitler olan "**ziggurat**"lardı. Ayrıca surlar, sur kapıları, rampalar, su kanalları, gemiler, arabalar her tür eşya yapıldı. Müzik aletleri imal edildi: harplar, lirler. Uygarlık alanındaki bu gelişmeye paralel olarak askerlik alanında da bazı üstünlükler sağlandı. Şehir-devletleri birbirlerinin üstünde egemenlik kurma yoluna gittiler. Örneğin Lagaş kralı **Eannatum**, I. Ur sülalesini yıktı. Ancak reform yanlısı kral **Urukagina** devrinde en parlak dönemini yaşayan Lagaş'ın egemenliğine, Sümer İmparatorluğu'nu Basra körfezinden Akdeniz'e kadar genişletmiş olan Ur kralı **Lugalzaglil** tarafından son verildi.

M.Ö. 2600

Bölge Sami ırkından olan Akadların istilasına uğradı. Akadlar ve Sümerler, uzun bir süre bir arada ve barış içinde yaşadılar.

M.Ö. 2470 - M.Ö. 2285

M.Ö. 2470'ten itibaren Akadlar, kralları **Sargon** komutasında bütün Mezopotamya'yı ellerine geçirdiler. Topraklarını Asur'a ve Elam'a kadar genişleten kral Sargon, "dünyanın dört bir yanının hâkimi" sanını aldı. Ancak torunu **Naram-Sin** dışında kendisinden sonra başa geçenler, onun kadar başarılı olamadılar.

M.Ö. 2285 - M.Ö. 2132

Mezopotamya'nın Gutiler Tarafından İstilas: Kuzeybatıdaki Zagros Dağları'ndan ovaya inen Gutiler, Akad Krallığı'nı tarih sahnesinden sildiler. Bu kısa dönemde Ur, Uruk ve Lagaş gibi şehirler, bağımsızlıklarını bir ölçüde koruyabilmişlerdi. IV. Uruk sülalesinin kralı **Utu-Hegal**, Mezopotamya'daki Guti egemenliğine son verdi.

M.Ö. 2100

Lagaş kralı **Gudea** ile birlikte Mezopotamya'da yeni bir gelişme dönemine girildi. Sanat alanında, klasik sayılabilecek değerde eserler gerçekleştirildi. Ekonomi alanında büyük başarılar elde edildi.

M.Ö. 2124 - M.Ö. 2000

Sümerlerin yeniden tarih sahnesine çıkmaları bu döneme rastlar. Sümer-Akad Çağı adı verilen bu dönemde, Sümer ve Akad şehirleri, tek bir merkezden yönetilmeye başladı. Kültür ve sanat alanında büyük gelişmeler kaydedildi. Düzenli bir ticaret sayesinde Ur kenti ekonomik açıdan kalkındı. III. Ur sülalesinin kurucusu, rahip-kral **Ur-Nammu** ve oğlu **Şulgi** zamanında Elamlılar ve Zagros Dağları'nın eteklerinde yaşayan topluluklar, egemenlik altına alındılar. Onun ve oğlu **Şulgi**'nin hazırlattığı "**Kanunlar**" la, Lagaş kralı **Urukagina**'nın düzenlediği ilk sosyal belgeler, I. Babil kralı **Hammurabi**'nin kanunlarının özünü teşkil eder.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:
BABİL VE ASUR

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

ANTİK ÇAĞDA ASYA II

KARACAN

Babil ve Asur

BAYİNİZDEN
ŞİMDİDEN AYIRTINIZ